

Силабус курсу

Сучасна освіта: філософія та терміносистеми

Ступінь вищої освіти – Магістр

Освітньо-професійна програма: Переклад з англійської мови та другої іноземної українською

Рік навчання: I Семестр: I

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: згідно розкладу

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу: д.пед.н., професор Н.Ю. Колесниченко

Контактна інформація: 0674853347n@gmail.com ; 0674853347

Опис дисципліни

Метою курсу є засвоєння узагальнення знань магістрів у сфері освіти на теоретико-методологічному рівні, а також їх залучення до філософського осягнення ідеї освіти, як соціокультурного феномену та вироблення їх власної світоглядної концепції освіти. Завдання: ознайомлення студентів з особливостями предметної ідентифікації філософії освіти та актуальними проблемами, що досліджуються нею; сприяння розвитку критичного, креативного та рефлексивного мислення; розвиток дослідницької культури. Навчальна програма становить собою стислий курс вивчення філософії освіти. У цьому курсі викладені основні положення філософії освіти як галузі наукових знань; соціокультурних передумов виникнення освіти; специфіки вищої освіти; тенденції розвитку вищої освіти в Україні.

Структура курсу

Годи ни (лек./ прак т.)	Тема	Результати навчання	Завдання

2 лек.	Тема 1. Філософія освіти як галузь наукового знання: етапи становлення та основні аспекти	Реферативний виклад праці А. Запесоцького «Освіта: філософія, культурологія, політика». Формування планетарно-космічного типу особистості: основні етапи. Антон Макаренко: примушення як необхідний аспект системи освіти і виховання. Філософія освіти крізь призму творчості Василя Сухомлинського. Загальнолюдські цінності і розвиток освіти. Сутність революції в освіті та її наслідки. Інновації в сучасній освіті. Філософія освіти і людина. Філософія освіти і культура. Філософія освіти і мистецтво.	Питання для обговорення, Самостійна робота
2 лек.	Тема 2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти	Сутність і проблеми сучасної освіти. Діалог у сучасній системі освіти. Аксіологічні аспекти розвитку освіти. Розвиток філософсько-антропологічних ідей в освіті. Формування індивідуальної та колективної ментальності, виховання толерантності в людських відносинах. Педагогічна концепція Дж. Дьюї.	Питання, дискусія
2 лек.	Тема 3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти	Духовність як один з основних інтегративних елементів суспільства. Аксіологія освіти. Штайнер Р. Вальдорфська педагогіка. Світоглядні установки особистості – основа педагогічної діяльності. Роль цінностей у структурі буття людини. Система освіти як транслятор норм і цінностей буття.	Питання Самостійна робота
2 лек.	Тема 4. Освітня парадигма та її історична трансформація.	Нові цілі освіти в інформаційному, постіндустріальному суспільстві. Освітні процеси в Україні у правовому та реально-практичному вимірах. Світська та релігійна освіта (співвідношення та проблеми взаємозв'язку). Національні традиції в освітньому просторі. Історія стародавніх філософсько-антропологічних підходів до освіти, їх зміст та актуальність. Світогляд гуманістів доби Відродження та його вплив на педагогічну теорію та практику. Проблема мети та сенсу освіти в просвітницькій філософії Нового часу. Гуманістичні концепції	Питання Мультимедійна презентація

		психології XX ст. та їх вплив на формування сучасної освітньої парадигми. Людина у пошуках «сенсу освіти» (за працями В. Франкла). Концепція особистісно-орієнтованої освіти К. Роджерса	
2 лек.	Тема 5. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.	Новий час: людина як суб'єкт та об'єкт освітньої діяльності Концепція теорії та практики освіти в філософії XIX ст. Ставлення до освіти за доби Київської Русі та українська інтелектуальна думка про сенс освіти та процесу виховання Орієнтири освітніх процесів в сучасній вітчизняній та західній філософії	Питання Письмова робота
2 лек.	Тема 6. Специфіка вищої освіти та її місце в освітньому процесі.	Вища освіта в Україні: історія і сучасність. Законодавча база України в системі вищої освіти. Болонський процес як спосіб інтеграції та демократизації вищої освіти. Основні завдання, принципи та етапи формування європейського простору вищої освіти. Особливості розвитку вищої освіти в зарубіжних країнах. Людина: індивід, особистість, індивідуальність. Розвиток особистості в процесі навчання.	Питання Письмова робота
2 лек.	Тема 7. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Наука і освіта	Соціально-педагогічний та психологічний портрет сучасного студента. Технології навчання і виховання студентів у системі вищої освіти. Якість професійної освіти: сутність, функції зміст. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: традиції, сучасний стан, перспективи	Питання Письмова робота
2 лек.	Тема 8. Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології	Викладання як персоніфікований процес. Методологічна культура викладача. Філософські концепції освіти та їх реалізація в історичному розвитку викладацької практики. Проблема вчителя в історії освіти. Традиційні та альтернативні методики викладання в історії освіти. Роль викладача в аудиторії та комп'ютеризація освіти. Проблема «діалогу» викладача і аудиторії. Професія викладача в XXI ст. Сучасне суспільство і молодий викладач: виклики та перспективи. Гендерованість освітнього простору: біологічний та соціально конструктивістський підходи до проблеми	Питання Письмова робота

2 лек.	Тема 9. Філософія освіти XXI століття: проблеми, перспективи та сучасна терміносистема.	Сучасна система освіти та її перспективи.	Питання, підсумкова роота
--------	---	---	---------------------------

Літературні джерела

Основні

1. Андрущенко В. П. Філософія освіти. Навчальний посібник / За заг. ред. В.А.Андрущенко, І.Передборської К.: вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 329 с. https://www.researchgate.net/publication/301228438_Filosofia_osviti_navcalnij_posibnik
2. Базалук О. А. Философия образования в свете новой космологической концепции: Учебник. Киев: Кондор, 2010. 458 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zhurnal.lib.ru/b/bazaluk_o_a/filosofijaobrazowanijawswetenowojkosmologicheskoykonceptcii.shtml
3. Клепко С. Ф. Философия образования в европейском контексте / С. Ф. Клепко Полтава: ПОІППО, 2006. 328 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/273716478_Klepko_SF_Filosofia_osviti_v_evropejskomu_konteksti_S_F_Klepko_-_Poltava_POIPPO_2006_-_328_s
4. Пазенок В. Гуманістичний принцип сучасної філософії освіти. *Філософія освіти*. – 2005. – № 1. – С. 53-73. <https://cyberleninka.ru/article/n/gumanistichniy-printsip-suchasnoyi-filosofiyi-osviti>
5. Сірополко, С.О. Історія освіти в Україні [Текст] / С. О. Сірополко ; підгот. вид. Ю. М. Вільчинський. - 2-ге вид. - Львів : Афіша, 2001. – 664 с <http://resource.history.org.ua/item/0007912>.
6. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2005. 239 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/698478/>
7. Философия образования XXI века: проблемы и перспективы: Методол. семинар, 22 лист. 2000 г. Сб.наук. трудов. Вып. 3 / За заг. ред. В. Андрущенко. К: Знання, 2000. 520 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/301228438_Filosofia_osviti_navcalnij_posibnik

Додаткові

1. Борисова Е.М. Индивидуальность и профессия. М., 1991. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://www.razym.org/naukaobraz/nauchnopol/306912-borisova-e-m-loginova-g-p-individualnost-i-professiya.html>

2. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных концепций). М: Совершенство, 1998. 608 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: https://info.svfu.ru/distant/pluginfile.php/2073/mod_resource/content/1/%D0%93%D0%B5%D1%80%D1%88%D1%83%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%91.%D0%A1.%20%D0%A4%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D0%B8%D1%8F%20%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F%2C%201998.pdf

3. Гусинский Э. Н, Турчанинова Ю. И. Введение в философию образования: Учеб.пособие. М: Логос, 2000. 223 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://window.edu.ru/resource/456/42456/files/index.html>

4 Казначеев В. П. Космопланетарный феномен человека: Проблемы комплексного изучения / Казначеев В. П., Спиринов Е. А. Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1991. 304 с. 11 [Электронный ресурс]. Режим доступа: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/antropologija/kaznacheev_spirin_kosmoplanetarnyj_fenomen_cheloveka_problemy_kompleksnogo_izuchenija/5-1-0-3586

5. Наливайко Н.В. Введение в философию образования: учебное пособие/ Н.В. Наливайко; под ред. В.В. Целищева/. Новосибирск: Изд. НГПУ, 2012. 227 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://icdlib.nspu.ru/view/icdlib/2328/read.php>

Електронні інформаційні ресурси

1. Глосарій <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%d0%93%d0%bb%d0%be%d1%81%d0%b0%d1%80%d1%96%d0%b9.pdf?fbclid=IwAR0bCr9RYZGNQTDDBDVEKvLtQxnYPPdvs8NRGSQFR6FqBmQJ5qMr0kZiIAw>

2. Закон України "Про вищу освіту". Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Закон України "Про освіту". Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>

6. Указ Президента України "Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року" . Режим доступа: <http://www.president.gov.ua>

Політика оцінювання

Політика щодо кінцевих строків (дедлайнів) та перескладання: Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання можливе одне.

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи повинні бути виконані самостійно, коректне тестове запозичення має складати не більше 20%. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом заліку заборонені.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За відвідування лекційних занять нараховується по 3 бали за кожне. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Відвідування лекційних занять (3 бали за кожне заняття)	27
Самостійна письмова робота	23
Підсумкове тестування	50

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	70-74	Задовільно
E	60-70	Задовільно

FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом